

אמר לו, האם יקומו ליום הדין?
אמר לו, הרי נתבאר, אבל אלו
של סדם ועמרה לא יקומו,
והכתוב מוכיח, שכתוב (דברים כט)
גפרית ומלח שרפה כל ארצה לא
תזרע ולא תצמח וגו', אשר הפך
ה' באפו ובחמתו. אשר הפך ה'
- בעולם הזה. באפו - בעולם
הבא. ובחמתו - בזמן שעתיד
הקדוש ברוך הוא להחיות
מתים. אמר לו, בא ראה, כמו
שארצם אבדה לעולם ולעולמי
עולמים, גם כן הם אבדו לעולם
ולעולמי עולמים.

ובא ראה שדין הקדוש ברוך
הוא דין כנגד דין. הם לא השיבו
את נפש העני במאכל ומשקה -
גם כן הקדוש ברוך הוא לא
השיב נפשם לעולם הבא. ובא
ראה, הם נמנעו מצדקה
שנקראת חיים - אף הקדוש
ברוך הוא מנע מהם חיים בעולם
הזה ובעולם הבא. וכמו שהם
מנעו דרכים ושבילים מבני
העולם - כן גם הקדוש ברוך
הוא מנע מהם דרכים ושבילים
של רחמים לרחם עליהם בעולם
הזה ובעולם הבא.

רבי אבא אמר, כל בני העולם
יעמדו ויקומו לדין, ועליהם
כתוב (דניאל יב) ואלה לחרפות
לדראון עולם. והקדוש ברוך
הוא הוא בעל הרחמים, כיון
שדין אותם בעולם הזה וקבלו
דין, לא נדונו בכל הדינים.

אמר רבי חייא, כתוב וישלח את
לוט מתוך ההפכה וגו'. מהו
בהפך את הערים אשר ישב בהן
לוט? אלא בכל עשה דיורו לוט,
שכתוב ולוט ישב בערי הפכר
ויאהל עד סדם. (וכתוב אשר ישב בהן
לוט. אלא ודאי שבבלם עשה את דיורו) ולא
קבלו אותו, חוץ ממלך סדם
שקבל אותו בסדם משום
אברהם.

אמר ליה אי יקומו ליום דינא. אמר ליה
הא אתמר. אבל אלין דסדום ועמורה
לא יקומו, וקרא אוכח דכתיב, (דברים כט)
גפרית ומלח שרפה כל ארצה לא תזרע ולא
תצמיח וגו'. אשר הפך ה' באפו ובחמתו.
אשר הפך ה', בעלמא דין. באפו, בעלמא
דאתי. ובחמתו, בזמנא דזמין קדשא בריך
הוא לאחייא מתייא. אמר ליה תא חזי, כמה
דארעא דלהון אתאביד לעלם ולעלמי
עלמיא, הכי נמי אתאבידו אנון לעלם
ולעלמי עלמיא.

ותא חזי, דינא דקודשא בריך הוא דינא
לקבל דינא. אנון לא הוה תיביבין נפשא
דמספנא במיכלא ובמשפתא, אוף הכי קדשא
בריך הוא לא אתיב לון נפשייהו לעלמא
דאתי. ותא חזי, אנון אתמנעו מצדקה דאקרי
חיים, אוף קדשא בריך הוא מנע מנייהו
חיים בעלמא דין ובעלמא דאתי. וכמה דאנון
מנעו ארחין ושבילין מבני עלמא, הכי נמי
קדשא בריך הוא מנע מנייהו אורחין
ושבילין דרחמי לרחמא עלייהו בעלמא דין
ובעלמא דאתי.

רבי אבא אמר פלהו בני עלמא יקומו,
ויקומו לדינא ועלייהו כתיב, (דניאל יב)
ואלה לחרפות לדראון עולם. וקדשא בריך
הוא מארי דרחמין איהו, כיון דדן להו בהאי
עלמא וקבילו דינא, לא אתדנו בכלהו דינין.
אמר רבי חייא כתיב וישלח את לוט מתוך
ההפכה וגו'. מהו בהפך את הערים
אשר ישב בהן לוט. אלא בכלהו עבד דיוריה
לוט, דכתיב ולוט ישב בערי הפכר ויאהל עד
סדום. (וכתיב אשר ישב בהן לוט. אלא ודאי בכלהו עבד דיוריה)
ולא קבילו ליה, בר דמלך סדום קביל ליה (דף

קח ע"א) בסדום בגינייה דאברהם:

ותבט אשתו מאחריו, מאחריה מיבעי ליה, אלא מבתר שכינתא. רבי יוסי אמר מבתריה דלוט, דמחבלא אזיל אבתריה, וכי אבתריה אזיל, והא הוא שדר ליה, אלא בכל אתר דהוה אזיל לוט אתעכב מחבלא לחבלא, וכל אתר דאזיל כבר ושביק לאחוריה הוה מהפך ליה מחבלא.

ובגין כך אמר ליה אל תבט אחריך דהא אנא אחבל בתוך, ועל דא פתיב ותבט אשתו מאחרי וחתמת מחבלא. פדין ותהי נציב מלח. דהא בכל זמנא דמחבלא לא חמי אנפוי דבר נש (נ"א אחמי אנפי לבר נש) לא מחביל ליה. כיון דאתתיה אהדרת אנפקא לאסתפקא אבתריה מיך ותהי נציב מלח.

רבי אלעזר ורבי יוסי הוו קיימי יומא חד ועסקי בהאי קרא, אמר רבי אלעזר פתיב, (דברים ח) ארץ אשר לא במספנות תאכל בה לחם, לא תחסר כל בה. האי בה בה תרי זמני אמאי. אלא הא אתמר דקודשא בריך הוא פליג כל עמין וארעאן לממנן שליחן, וארעא דישראל לא שליט בה מלאכא ולא ממנא אחרא אלא איהו בלחודוי, בגין כך אעיל לעמא דלא שליט בהו אחרא לארעא דלא שליט בה אחרא.

תא חזי, קדשא בריך הוא יהיב מזונא תמן בקדמיתא ולבתר לכל עלמא. כל שאר עמין עובדי עבודת פוכבים ומזלות במספנות, וארעא דישראל לאו הכי, אלא ארץ ישראל אתון בקדמיתא ולבתר כל עלמא.

ובגין כך ארץ אשר לא במספנות תאכל בה לחם. אלא בעתירו בספוקא דכלא תאכל בה ולא באתר אחרא. בה בקדישו

ותבט אשתו מאחריו, מאחריה מיבעי ליה, אלא מבתר שכינתא. רבי יוסי אמר מבתריה דלוט, דמחבלא אזיל אבתריה, וכי אבתריה אזיל, והא הוא שדר ליה, אלא בכל אתר דהוה אזיל לוט אתעכב מחבלא לחבלא, וכל אתר דאזיל כבר ושביק לאחוריה הוה מהפך ליה מחבלא.

ובגין כך אמר ליה אל תבט אחריך דהא אנא אחבל בתוך, ועל דא פתיב ותבט אשתו מאחרי וחתמת מחבלא. פדין ותהי נציב מלח. דהא בכל זמנא דמחבלא לא חמי אנפוי דבר נש (נ"א אחמי אנפי לבר נש) לא מחביל ליה. כיון דאתתיה אהדרת אנפקא לאסתפקא אבתריה מיך ותהי נציב מלח.

רבי אלעזר ורבי יוסי הוו קיימי יומא חד ועסקי בהאי קרא, אמר רבי אלעזר פתיב, (דברים ח) ארץ אשר לא במספנות תאכל בה לחם, לא תחסר כל בה. האי בה בה תרי זמני אמאי. אלא הא אתמר דקודשא בריך הוא פליג כל עמין וארעאן לממנן שליחן, וארעא דישראל לא שליט בה מלאכא ולא ממנא אחרא אלא איהו בלחודוי, בגין כך אעיל לעמא דלא שליט בהו אחרא לארעא דלא שליט בה אחרא.

תא חזי, קדשא בריך הוא יהיב מזונא תמן בקדמיתא ולבתר לכל עלמא. כל שאר עמין עובדי עבודת פוכבים ומזלות במספנות, וארעא דישראל לאו הכי, אלא ארץ ישראל אתון בקדמיתא ולבתר כל עלמא.

ובגין כך ארץ אשר לא במספנות תאכל בה לחם. אלא בעתירו בספוקא דכלא תאכל בה ולא באתר אחרא. בה בקדישו

ותבט אשתו מאחריו, מאחריה מיבעי ליה, אלא מבתר שכינתא. רבי יוסי אמר מבתריה דלוט, דמחבלא אזיל אבתריה, וכי אבתריה אזיל, והא הוא שדר ליה, אלא בכל אתר דהוה אזיל לוט אתעכב מחבלא לחבלא, וכל אתר דאזיל כבר ושביק לאחוריה הוה מהפך ליה מחבלא.